

**Колектив ДУ «Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України»
щиро вітає ювіляра
Романенка Анатолія Юхимовича!**

**The staff of SI «National Research Center for Radiation Medicine of NAMS of Ukraine»
sincerely congratulates a jubilee
Romanenko Anatolii Yukhymovych!**

15 грудня 2018 року виповнюється 90 років від дня народження та 65 років трудової, наукової і громадської діяльності відомого вченого і організатора в галузі охорони здоров'я та радіаційної медицини Романенка Анатолія Юхимовича – академіка НАМН України, члена-кореспондента РАМН, дійсного члена Міжнародної Академії наук Вищої школи, доктора медичних наук, професора, Почесного директора Державної установи «Національний науковий центр радіаційної медицини НАМН України».

Народився Анатолій Юхимович 15 грудня 1928 року в селі Ново-Павлівка Дніпропетровської області. Після закінчення у 1954 році Дніпропетровського медичного інституту працював асистентом кафедри

The 15th of December 2018 marks the 90-year birthday anniversary, as well as 65 years of scientific, public and working activity of the famous scientist and organizer in the field of healthcare and radiation medicine, Romanenko Anatolii Yukhymovych. He is an academician of NAMS Ukraine, a correspondent member of RAMS, an active member of International Higher School Academy of Sciences, a doctor of medical sciences, professor, an Honorary director of State Institution «National Scientific Center for Radiation Medicine of the NAMS of Ukraine».

Anatolii Yukhymovych was born on December 15th, 1928 in the village of Novo-Pavlivka, in Dnipropetrovsk region. After graduating from Dnipropetrovsk medical institute in 1954 he worked

нормальної анатомії Дніпропетровського медичного інституту, з 1955 р. — головним лікарем (лікарем-хірургом) Новопокровської районної лікарні. З 1963 року завідував Дніпропетровським міським відділом охорони здоров'я, а з 1967 року — обласним відділом охорони здоров'я. У 1975 році Анатолія Юхимовича призначають на посаду міністра охорони здоров'я України, на якій він працював до 1989 року.

З перших днів аварії на Чорнобильській АЕС А. Ю. Романенко (у той час міністр охорони здоров'я України) паралельно з напруженою роботою по наданню медичної допомоги постраждалим бореться за створення в Україні спеціалізованої науково-практичної установи, здатної не лише обґрунтувати вибір невідкладних рішень з мінімізації медичних наслідків Чорнобильської катастрофи, а й розробити стратегію досліджень впливу ефектів малих доз опромінення на здоров'я постраждалих осіб та їх нащадків.

Організація Всесоюзного наукового центру радіаційної медицини АМН СРСР вимагала не тільки значних зусиль, а й великого організаторського досвіду і таланту. Значною мірою завдяки керівництву, наполегливості і енергії А. Ю. Романенка ВНЦРМ за короткий час перетворився в провідну наукову установу світового рівня, де здійснюються наукові дослідження, які мають велике значення для охорони здоров'я населення, що постраждало від Чорнобильської катастрофи. У стінах закладу сотні тисяч хворих отримують необхідну медичну допомогу. Особистий внесок Анатолія Юхимовича з вирішення цих питань було визнано на Всесоюзній конференції «Медичні аспекти Чорнобильської аварії» (Київ, 11–13 травня 1988 р.), та на та засіданні АМН СРСР, присвяченому наслідкам Чорнобильської катастрофи (1990 р.).

З 1986 по 2000 рік А. Ю. Романенко очолював Науковий центр радіаційної медицини АМН на посаді генерального директора. З 2000 року працював радником при дирекції ННЦРМ, з 2011 року і дотепер — Почесний директор ННЦРМ.

Відомий вчений А. Ю. Романенко є засновником наукового напрямку: епідеміологічна оцінка впливу іонізуючої радіації в малих дозах; плідно працював у галузях радіаційної медицини, радіаційної гігієни, стратегії медичних контрзаходів при великомасштабних радіаційних аваріях; зробив вагомий внесок у проблему вивчення пострадіаційних лейкозів.

as an assistant of the department of normal anatomy in the Dnipropetrovsk medical institute, in 1955 he became a chief doctor (surgeon) of Novopokrovsk district hospital. Since 1963 he supervised Dnipropetrovsk healthcare city office. In 1975 Anatolii Yukhymovych was appointed to a position of the Ukrainian Healthcare Minister, which he held until 1989.

Since the first days of the disaster at the Chornobyl NPP, Anatolii Yukhymovych Romanenko (at that time a Minister of healthcare of Ukraine) handled the stressful responsibilities of his work, namely providing medical support to the victims, while simultaneously fighting for establishing in Ukraine a specialized research and practice institution. Such institution would be able not only to substantiate a choice in urgent matters of minimizing medical consequences of the Chornobyl disaster, but also to develop a strategy of researching the effects of exposure to small doses of radiation on the health of victims and their posterity.

Establishing of All-Union scientific center for radiation medicine of AMS of the USSR demanded not only considerable efforts, but also great organizational experience and talent. Largely owing to the guidance, perseverance and energy of A. Y. Romanenko the center transformed in a short time into a leading scientific institution of world level, where the scientific research that is being conducted plays a crucial role in improving healthcare of a society that suffered immensely because of the Chornobyl disaster. In the institution, hundreds of thousands of patients receive necessary medical support. A personal contribution of Anatolii Yukhymovych into resolving these issues was recognized on the All-Union conference «Medical aspects of Chornobyl disaster» (Kyiv, 11–13 May, 1988) and during the meeting of AMS of the USSR dedicated to the consequences of the Chornobyl disaster (1990).

From 1986 to 2000 A. Y. Romanenko was the head of Scientific center for radiation medicine of AMS holding a position of head director. Since the year 2000, he worked as an adviser of NSCRM administration, since 2011 and still he is an Honorary director of NRCRM.

As a famous scientist, A. Y. Romanenko is a founder of new scientific field: epidemiological evaluation of the influence of ionizing radiation in small doses. Moreover, he fruitfully worked in the fields of radiation medicine, radiation hygiene, strategies of medical countermeasures during largescale radiation disasters; made a significant contribution into resolving the issue of studying post-radiation leukemia.

Академік А. Ю. Романенко здійснює наукове керівництво міжнародними програмами медичного забезпечення ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, плідно працює в галузі радіаційної медицини, радіаційної гігієни, радіобіології. У творчому доробку Анатолія Юхимовича понад 390 опублікованих наукових праць, у тому числі 14 монографій, 3 авторських свідоцтва з питань загальної хірургії, соціальної гігієни та організації охорони здоров'я, радіаційної гігієни, радіобіології. Підготував цілу плеяду талановитих науковців – докторів та кандидатів наук. Зусиллями Анатолія Юхимовича Романенка менш ніж через місяць після аварії, 23.05.1986 р., було створено республіканську проблемну комісію МОЗ «Радіаційна медицина». Багато років він був директором Центру співробітництва з ВООЗ по мережі медичної готовності та допомоги при радіаційних аваріях, головою проблемної комісії «Проблеми радіаційної медицини» МОЗ і НАМН України, вченої ради ННЦРМ, наукової ради з теоретичної та практичної медицини АМН СРСР, членом редакційної ради журналу «Український медичний часопис» та редколегії збірника наукових праць «Проблеми радіаційної медицини та радіобіології».

У 1982 році отримав науковий ступінь доктора медичних наук, у 1983 році – вчене звання професора. З 1997 року – академік НАМН України, з 1988 року – член-кореспондент АМН СРСР, член президії АМН СРСР (1988–1991 рр.).

Анатолій Юхимович розробив стратегію та систему експертизи зв'язку захворювань та інвалідності з впливом факторів Чорнобильської катастрофи. Він був першим головою (1988–2007) Центральної Міжвідомчої експертної Ради із встановлення причинного зв'язку захворювань і інвалідності з роботами по ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та їх професійного характеру (на сьогодні – Центральної міжвідомчої експертної комісії).

У 1994 році обраний дійсним членом Міжнародної академії наук вищої школи, секція «Наука про людину». З 1981 року був членом Президії комітету з Державних премій, з 1986 року – Головою Наукової Ради з радіаційної медицини АМН СРСР та Головою проблемної комісії «Наукові основи діяльності медичних установ при великомасштабних радіаційних аваріях».

Має численні державні нагороди: орден «Знаку пошани», чотири ордени Трудового Червоного

Academician A. Y. Romanenko conducts scientific management of international programs of medical provision for eliminating consequences of the Chernobyl disaster, fruitfully works in the field of radiation medicine, radiation hygiene, radiobiology. His creative legacy consists of more than 390 published scientific works, including 14 monographies, 3 certificates of authorship on questions of general surgery, social hygiene and organization of healthcare, radiation hygiene, and radiobiology. He mentored a large number of talented scientists, doctors and candidates of science. By A. Y. Romanenko's efforts in less than a month after the disaster, on May 23rd, 1986 a republican problem committee of the MoH «Radiation medicine» was created. For many years, he has been a director of the Center for cooperation with WHO, responsible for medical readiness and support during radiation disasters. In addition, he was a head of problem committee «Problems of radiation medicine» MoH and NAMS of Ukraine, a head of academic council of theoretical and practical medicine AMS of the USSR, a member of editorial board for «Ukrainian medical journal» and a collection of scientific papers «Problems of radiation medicine and radiobiology».

In 1982 A. Y. Romanenko got an academic degree of PhD in medicinal sciences, in 1983 – an academic title of professor. Since 1997 he is an academician of NAMS of Ukraine, since 1988 – a correspondent member of AMS of the USSR, a member of AMS of the USSR presidium (1988–1991).

A. Y. Romanenko developed the strategy and system of expertise that allow connecting influential factors of the Chernobyl disaster to illnesses and disabilities. He was the first head of Central Interdepartmental Expert Council (1988–2007) for establishing causality between works on eliminating consequences of the Chernobyl disaster and illnesses and disabilities, as well as the professionalism of these works (today – Central Interdepartmental Expert Committee).

In 1994 he was elected a member of International Higher School Academy of Sciences, for the section «human sciences». Since 1981, he has been a member of presidium committee on governmental premiums, since 1986 – a Head of Science Board on radiation medicine AMS of the USSR and a Head of problem committee «Scientific basis for activity of medical institutions during largescale radiation disasters».

Y. Romanenko has numerous national rewards: the Order of the Badge of Honor, four Orders of the Red Banner of Labor, the Order of October Revolution, the Order «For humanity and charity»; 9 medals, including